

תפ (חיפה) 46598-11-24 - מדינת ישראל נ' אמיר אבו סראיא

ת"פ (חיפה) 46598-11-24 - מדינת ישראל נ' אמיר אבו סראיאשלום חיפה

ת"פ (חיפה) 46598-11-24

מדינת ישראל

נגד

אמיר אבו סראיא

על ידי עו"ד ענאן עליאן

בית משפט השלום בחיפה

[16.11.2025]

כב' השופטת הבכירה טל תדמור-זמיר

גזר דין

בכתב אישום שהוגש נגד הנאשם ובנו נטען כי ביום 14.11.24 בשעת אחר הצהריים, בחיפה, השניים הסיעו תושב זר ששהה בישראל שלא כדין, שעמו היתה להם היכרות מוקדמת (להלן: "השב"ח").

הבן כפר בעובדות כתב האישום (הראיות בעניינו טרם נשמעו) ואילו הנאשם הודה בעובדות כתב האישום והורשע על פי הודאתו בעבירה של הסעה בצוותא שלא כדין, לפי סעיף 12א (ג)(1) לחוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952 (להלן: "חוק הכניסה לישראל") + סעיף 29א (א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

תמצית טיעוני הצדדים והראיות לעונש

1. ב"כ המאשימה הפנתה בטיעוניה הכתובים לעבירה שבה הורשע הנאשם וטענה כי במעשיו הוא פגע בריבונות המדינה ובערכים המוגנים שעניינם הגנה על שלום הציבור, בפרט בתקופת שבה מדינת ישראל שרויה במלחמה וקיים חשש לביצוע מעשי טרור. עוד הפנתה לתיקון בחוק הכניסה לישראל, לפסיקה, כדי ללמד על מדיניות הענישה הנוהגת וטענה כי המתחם ההולם את נסיבות התיק דנן נע בין 5-12 חודשי מאסר מאחורי סורג ובריח. בהינתן הודאת הנאשם והעדר עבר פלילי, ב"כ המאשימה ביקשה להשית על הנאשם עונש ברף התחתון של המתחם, מאסר על תנאי, קנס והתחייבות להימנע מעבירה.

בטיעוניה בעל פה ב"כ המאשימה חזרה על עתירתה העונשית וביקשה, בנוסף, לחלט את הרכב ששימש לביצוע העבירה.

2. ב"כ הנאשם טען שעסקינן בהסעה קצרה, של שב"ח אחד, ברחבי העיר חיפה, שהנאשם לא הפיק ממנה רווח וכי בנסיבות, על מתחם העונש ההולם לנוע בין חודש ובין מספר חודשי מאסר בעבודות שירות. עוד טען כי המקרים שעליהם התבססה המאשימה בטיעוניה, חמורים מהמקרה דנן, הדגיש את הודאת הנאשם בהזדמנות הראשונה, את העובדה כי הוא נעדר עבר פלילי ואת מצבו הבריאותי וביקש למקם את עונשו ברף התחתון של המתחם שהציע ולגזור קנס מידתי, שייפרס לתשלומים. בהתייחס לבקשה לחלט את הרכב ששימש לביצוע העבירה, ב"כ הנאשם טען כי הוא אינו בבעלות הנאשם ולכן יש לאפשר לבעלי הרכב זכות טיעון.

3. הנאשם אמר שהנסיעה ארכה 3 דקות, שהוא מצטער ולא יחזור על המעשה. מתחם העונש ההולם

4. אשר לחומרת הפגיעה בערכים המוגנים - בהסיעו את השב"ח, הנאשם פגע בזכותה של המדינה להגן על ריבונותה, לפקח על גבולותיה, ולקבוע מי רשאי לבוא בשעריה ולשהות בתחומה ומי לאו. ועוד, הסעת שוהה בלתי חוקי טומנת בחובה סיכון ממשי ומידי לביטחון הציבור ולשלום, בשל החשש כי מי מהמסתננים לשטח המדינה יבקש לפגוע בביטחון המדינה ובשלום אזרחיה ותושביה ודומה כי משום כך נקבע בפסיקה כי חטאם של אלה המסייעים בידי המסתננים לשטחי המדינה (מלינים, מעסיקים או מסיעים) גדול מחטאם של המסתננים עצמם (ע"פ 6545/16 בהאא אסקאפי נ' מדינת ישראל (21.2.17) בפסקה 10 לפסק הדין; רע"פ 1441/14 חמיס נ' מדינת ישראל (9.12.14)).

פוטנציאל הסיכון הביטחוני בעבירות על חוק הכניסה לישראל קיבל ביטוי ממשי במתקפה על מדינת ישראל ביום 7.10.23 ומאז ניכרת החמרה במדיניות הענישה הנוהגת בעבירות אלה (ראו למשל, את רע"פ 7908/23 אלנג'אר ואח' נ' מדינת ישראל (27.11.23)), שבו נקבע כי "מעשים שיפיים הם לעת שלום - לא נוכל לקיימם לעת מלחמה"; את עפ"ג (מחוזי חיפה) 38304-01-24 מדינת ישראל נ' עתמאן (25.1.24); את עפ"ג (מחוזי ים) 65843-05-24 מדינת ישראל נ' ג'נאג'רה (6.6.24); ואת עפ"ג (מחוזי ים) 14958-09-24 אלמצרי נ' מדינת ישראל (26.9.24)).

המחוקק אף הוא הביע דעתו בנוגע לצורך בהחמרת הענישה בעבירות על חוק הכניסה לישראל וביום 8.4.24 נכנס לתוקף תיקון 38 לחוק הכניסה לישראל. במסגרת התיקון לחוק, הוחמרו העונשים הקבועים בצד עבירות ההלנה/העסקה/הסעה שלא כדין, עד כדי הכפלתם (כך למשל, עבירות שהעונש הקבוע בצדן עמד על שנתיים מאסר, עומד מעתה על ארבע שנות מאסר ועבירות שנשא עונש מרבי של ארבע שנות מאסר נושאות עתה עונש מרבי של שבע שנות מאסר).

5. אשר למדיניות הענישה הנוהגת - עיון בפסיקה שניתנה מאז תיקון 38 לחוק הכניסה לישראל מעלה כי מאז מתקפת הטרור שהתרגשה עלינו ביום 7.10.23 והמצב הביטחוני הקשה שבו נתונה המדינה, מדיניות הענישה הראויה בעבירות של הלנה/העסקה/הסעה שלא כדין טרם הגיעה לפתחו של בית המשפט העליון (פסק הדין שכן הגיע לפתחו של בית המשפט העליון הוא רע"פ 2057/19 מרזוק נ' מדינת ישראל (21.3.19), שניתן בטרם התרגשה עלינו מתקפת הטרור של ה 7.10.23, ברם לאחר תיקון 29 לחוק הכניסה לישראל, שאף הוא ביטא החמרה בעבירות על החוק. באותו מקרה נדונו עבירות של הסעה והעסקה שלא כדין, שנעברו משך תקופה של כחודשיים, בהתייחס למספר שוהים בלתי חוקיים. בית משפט השלום קבע מתחם שנע בין מאסר על תנאי ובין 8 חודשי מאסר בפועל והטיל על הנאשם מאסר על תנאי, לצד צו של"צ בהיקף של 120 שעות. המדינה ערערה על קולת העונש ובית המשפט המחוזי קיבל את הערעור והשית על הנאשם 5 חודשי מאסר בעבודות שירות. בר"ע שהגיש הנאשם על חומרת העונש נדחתה, תוך שנקבע כי העונש אינו חורג ממדיניות הענישה הנוהגת.

עיון בפסיקת בתי משפט השלום והמחוזי מעלה כי מגמת ההחמרה בענישת המלינים/מעסיקים/מסיעים מקבלת ביטוי בהטלת מאסרים בני מספר חודשים, שיכול שירוצו בעבודות שירות, כאשר ניתן משקל לשאלה אם נלוו להסעה עבירות נוספות, אם העבירה נעברה בנסיבות מחמירות אם לאו, מה היה משך ההסעה, כמה שוהים בלתי חוקיים הוסעו וכיוצ"ב. אביא להלן מספר דוגמאות מהעת האחרונה, שניתן יהיה להקיש מהן לענייננו.

בעפ"ג (מחוזי מרכז) 34296-12-24 קבהא נ' מדינת ישראל (23.3.25) דובר בנאשם שהסיע שני שב"חים. בית משפט השלום קבע מתחם שנע בין 6-18 חודשי מאסר והטיל על הנאשם 9 חודשי מאסר בפועל (מאסר על תנאי בן חודשיים הופעל בחופף), בנותנו משקל לעבר פלילי בעבירות זהות, לצד עבר תעבורתי מכביד. הנאשם ערער על חומרת העונש, ברם בהמלצת בית המשפט המחוזי חזר בו מהערעור.

בעפ"ג (מחוזי ב"ש) 46097-10-24 אלגלאוי נ' מדינת ישראל (28.11.24) נקבע מתחם שנע בין 6-12 חודשי מאסר לנאשם שהסיע שב"ח ובית משפט השלום הטיל עליו 9 חודשי מאסר בעבודות שירות (ניתן משקל לעבר פלילי, שכלל הרשעה בעבירה של ניסיון להסעת שב"ח). הנאשם ערער על חומרת העונש, אולם חזר בו מהערעור (למעט בסוגיית פסילת רישיון הנהיגה).

בת"פ (י-ם) 42639-01-25 מדינת ישראל נ' מחמד מנאצרה (24.3.25) נקבע מתחם שנע בין 5-18 חודשי מאסר בפועל בגין הסעת שב"ח ובית המשפט השית על הנאשם 5 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי, קנס ופסילה.

בת"פ (חיפה) 57250-07-24 מדינת ישראל נ' עליאן (13.2.25) דובר בנאשם שהסיע 2 שב"חים תמורת סך כולל של 700 ₪. בית המשפט קבע מתחם שנע בין 6-24 חודשי מאסר והשית על הנאשם 9 חודשי מאסר בעבודות שירות, קנס והתחייבות (ערעור הנאשם על חומרת העונש (עפ"ג 2111-03-25) טרם נדון).

בת"פ (נתניה) 31326-08-24 מדינת ישראל נ' חפאג'ה (29.10.24) נקבע מתחם שנע בין 6-18 חודשי מאסר לנאשמת שהסיעה 2 שב"חים ובית המשפט הטיל עליה 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות, לצד עונשים נלווים (ניתן משקל לנסיבותיה האישיות של הנאשמת).

פסקי הדין שאליהם הפנתה המאשימה כדי לתמוך את טיעוניה דנו בעבירות שבוצעו בנסיבות מחמירות ולכן אינם יכולים לשמש לענייננו (בת"פ (חיפה) 45761-05-24 מדינת ישראל נ' יוספין (14.1.25) נדון נאשם שהעסיק שב"ח במשך 5 ימים והסיע אותו בכל יום מפרעם למקום העבודה ובעפ"ג (מחוזי חיפה) 64502-06-24 סלאמה נ' מדינת ישראל (15.7.24) דובר במי שהעסיק שב"ח במשך 3 חודשים, במאפיה בבעלותו, בעת מלחמה.

6. אשר לנסיבות ביצוע העבירה - עסקין בהסעת שוהה בלתי חוקי אחד, שעמו הייתה לנאשם היכרות מוקדמת. כתב האישום אינו מציין מה היה משך הנסיעה או אם הנאשם קיבל תמורה כספית עבור ההסעה. בנסיבות האמורות, אני סבורה כי מידת הפגיעה בערכים המוגנים אינה גבוהה.

7. אני ערה להוראת סעיף 12 לחוק הכניסה לישראל, שלפיה, עונשו של נאשם שהורשע בעבירה של הסעה שלא כדין לא יפחת מרבע העונש המרבי שנקבע לאותה עבירה. כאמור, העונש הקבוע בצד עבירה של הסעה שלא כדין, שלא נעברה בנסיבות מחמירות, הוא 4 שנות מאסר ומכאן שהעונש המזערי במקרה דנן הוא שנת מאסר. בפסיקה נקבע לא אחת כי "אין לקבוע, ככלל, רף ענישה תחתון הנמוך מהעונש המזערי... בצד זאת, יתכנו "טעמים מיוחדים" המצדיקים קביעת רף תחתון נמוך יותר, ובמקרה מעין זה על בית המשפט לפרט את אותם טעמים מיוחדים" (רע"פ 6621/23 מדינת ישראל נ' שלמה גרין (7.4.25), על ההפניות שם). טעמים אלה אינם עוסקים בנסיבות הקשורות לנאשם כמובן, אלא לנסיבות ביצוע העבירה (כמתחייב בעת קביעת מתחם) ואני סבורה כי יש בנסיבות התיק דנן, כפי שפורטו בסעיף 6 לעיל (במיוחד ההיכרות המוקדמת בין הנאשם ובין השב"ח) משום "טעמים מיוחדים" שמצדיקים קביעת רף תחתון נמוך מהעונש המזערי הקבוע בצד העבירה.

לא זו אף זו - בפסיקה נקבע כי העונש המזערי המגולם בתחתית המתחם אינו מחויב להיות כולו בפועל, ויכול שחלקו יהיה על תנאי (ראו לעניין זה את לשונו של סעיף 52 לחוק העונשין; את תפ"ח 19239-10-15 מדינת ישראל נ' פלוני (29.11.16); את ע"פ 337/13 פלוני נ' מדינת ישראל (9.9.2013) פסקה 13; את ע"פ 1605/13 פלוני נ' מדינת ישראל (27.8.2014), פסקה 26 לחוות דעתו של כבוד השופט ס' ג'ובראן).

וידגש: ברי כי בקביעת גבולו התחתון של המתחם על בית המשפט להביא בחשבון את משמעותו הערכית-נורמטיבית של עונש המינימום הקבוע בצד העבירה. קביעה זו מגלמת בתוכה את החומרה שרואה המחוקק באותה עבירה ובענישה ההולמת אותה. לכן, בעת קביעת גבולו התחתון של המתחם יובא נתון זה בחשבון לצורך קביעת רכיב המאסר בפועל. עוד אציין כי אכן לרוב כולל מתחם העונש ההולם את רכיב המאסר בפועל בלבד, ללא התייחסות לאורכו של המאסר המותנה, ואולם ניתן למצוא מקרים שבהם כלל בית המשפט העליון את עונש המאסר המותנה בגדרי גבולות המתחם, כאשר הדבר נדרש (ראו למשל, את גבולו העליון של המתחם שנקבע ברע"פ 3677/13 מוחמד אלהרוש נ' מדינת ישראל (9.12.14)).

8. בהתחשב במכלול הנתונים שהובאו לעיל, אני בדעה כי מתחם העונש ההולם את נסיבות התיק דנן נע בין מספר חודשים ובין 18 חודשי מאסר.

השיקולים לקביעת עונשו של הנאשם שבפניי

9. לזכות הנאשם עומדות הודאתו, שחסכה זמן שיפוטי יקר, העובדה כי הוא נעדר עבר פלילי ונסיבותיו האישיות, כפי שהן מקבלות ביטוי בטיעוני בא כוחו לעונש ובמסמך הרפואי שהוגש לעיוני.
10. אשר לבקשת המאשימה לחלט את הרכב ששימש לביצוע העבירה - סעיף 12א(ד1א)(1) לחוק הכניסה לישראל קובע כי משהורשע נאשם בעבירה של הסעה שלא כדין, "...רשאי בית המשפט שהרשיעו, נוסף על כל עונש, להורות על חילוט הרכב שבו נעברה העבירה, אם האדם שהורשע בעבירה הוא בעליו של הרכב או המחזיק בו דרך קבע...". בעניינו, כתב האישום כולל בקשה לחילוט הרכב מכח פקודת הסמים, שאינה ממן העניין הנדון כאן, בטיעוני המאשימה בכתב אין זכר לבקשת חילוט הרכב ובטיעוני המאשימה בעל פה, היא אמנם ביקשה לחלט את הרכב וטענה שהוא מצוי בבעלות הנאשם, ברם לא הביאה ראיות לתמוך את הטענה. זה המקום לציין שב"כ הנאשם טען כי הרכב אינו בבעלות הנאשם. יתרה מזאת, אני סבורה כי הוראת חילוט הרכב בנסיבות המקרה דנן אינה עומדת במבחן המידתיות. עיון בפסיקה מעלה כי אף במקרים חמורים מהמקרה דנן, שבהם יוחסו לנאשמים עבירות בנסיבות מחמירות, בתי המשפט לא הורו על חילוט כלי הרכב ודומה כי לא בכדי המאשימה לא תמכה את בקשת החילוט בפסיקה מתאימה.
- סוף דבר
- לאור כל שפורט לעיל, הריני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:
- א. מאסר בפועל לתקופה של 5 חודשים, שירוצה בעבודות שירות בעיריית שפרעם בימים א'-ה', בטווח השעות המתאפשר על פי חוק העונשין.
- הנאשם יתייצב לריצוי עבודות השירות בתאריך 25.2.26 בשעה 08:00, ביחידת ברקאי - עבודות שירות, שלוחה צפון, במתחם כלא מגידו (צומת מגידו).
- הנאשם מוזהר כי מדובר בתנאי העסקה קפדניים וכל חריגה מכללי העבודה, לרבות שימוש באלכוהול במהלך העבודה, עלולה להביא להפסקה מנהלית של עבודות השירות וריצוי יתרת העונש במאסר בפועל.
- ב. מאסר על תנאי לתקופה של 7 חודשים למשך 3 שנים והתנאי הוא שלא יעבור עבירה על חוק הכניסה לישראל.
- ג. קנס בסך 5,000 ₪.
- הקנס ישולם לחשבון המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגבייה, ב-10 תשלומים חודשיים רצופים ושווים, החל מיום 14.12.25 באחת הדרכים הבאות:
- בכרטיס אשראי - באתר המקוון של רשות האכיפה והגבייה, www.eca.gov.il
- במזומן בכל סניף של בנק הדואר - בהצגת תעודת זהות בלבד (אין צורך בשוברי תשלום).
- זכות ערעור תוך 45 יום מהיום.
- ניתן היום, כ"ה חשוון תשפ"ו, 16 נובמבר 2025, בנוכחות הצדדים.